

1 skyrius

1965 metai

— Ar tikite Dievą?

Šviesios akys, įrėmintos smulkių raukšlelių tinkliuku, žiūrėjo į Orlovą su ramiu smalsumu, šiek tiek laukiančiu, bet be menkiausio nerimo.

— Na ką jūs, — su palengvėjimu nusišypsojo Orlovas, — kaip galima! Mes visi ateistai. Dievo nėra, tai visiems žinoma.

Moteris atsiduso ir lengvais, skubriais judesiais pirštų galiukais prisilietė prie mažos, grakščios skrybėlaitės kraštų.

— Tikriausiai jūs daug labiau išsilavinęs už mane, — ištarė ji vos pastebimai šypsodamasi, — todėl ir žinote tiksliai, kad Dievo nėra. O štai aš, kaip teikiatės matyti, nuo vaikystės kažkaip pripratau galvoti, kad jis yra. Todėl ir atėjau pas jus.

Nustebintas Orlovas suraukė antakius.

— Aš nesupratau...

Jis tikrai nesuprato. Ši maloni nebejauna dama, prisistačiusi vertėja, atvykusi su prancūzų delegacija į Maskvos kino festivalį, sėdėjo jo kambaryje jau dvidešimt minučių, o jos vizito tikslas Orlovui taip ir liko neaiškus. Būtent kambaryje, o ne bute, nes butas buvo komunalinis. Ačiū Dievui, neperpildytas, tik trys šeimos, ir kiekviena turi po didelį, 35-40

kvadratinių metrų kambarį. Bet vis tiek butas nebuvo atskiras, ir dėl to Orlovas šiek tiek drovėjosi užsienietės viešnios. „Komunalkėse“ gyveno daugelis, čia nebuvo nieko ypatinga ar gėdinga, Orlovas net didžiavosi jųdviejų su žmona kambariu, tokiu jaukiu, apstatytu senoviniais baldais, su gražiomis portjeromis ir šviestuvais, su masyviu mediniu rašomuoju stalu ir dviem minkštais odiniais krėslais — šeimnininkui ir lankytojui. Advokatas Aleksandras Ivanovičius Orlovas ir jo žmona, gamyklos teisininkė, buvo žinomi kaip mielai bendraujantys ir vaišingi žmonės, ir prie kambario viduryje stovinčio ištraukiamo ovalaus stalo dažnokai susirinkdavo gana malonios ir triukšmingos kompanijos, kolegos ir draugai, neretai sušunkantys:

— Kaip čia pas jus gera! Tiesiog ramybė nusileidžia ant sielos jūsų kambaryje!

Aleksandras Ivanovičius įprastai tokiais atvejais kukliai šypsodavosi ir išraiškingai linksėdavo į žmoną, gražutę, patraukliai apkūnią, nepaprastai gyvą ir energingą Liusenką.

— Tai ne mano nuopelnas, — sakydavo jis su šypsena, — tai vis Liusenka, moka ji jaukumą sukurti, tikra šeimos židinio sergėtoja.

O Liusenka, atsakydama į vyro repliką, linksmai kvatodavo, garsiai bučiavo Orlovą į skruostą ir puldavo į virtuvę atnešti dar vieno patiekalo. Aleksandras Ivanovičius žmoną mylėjo nuoširdžiai, itin džiaugėsi sūnumi Borka, todėl turėjo visišką teisę didžiutis savo šeima. Ir gyvenamuoju būstu didžiavosi, nes šis buvo ne šiaip gražus, bet dar ir nepanašus

į didžiumą to meto būtų ir kambarių: jokių šiuolaikinių poliruotų baldų plonomis kojytėmis, grasinančiomis bet kurią akimirką nulūžti, jokių estampų ar čekankų* ant sienų — vien tapyba ir fotografija kokybiškais rėmeliais. Ir jis pats, advokatas Orlovas, išvaizda derėjo prie savo būsto — aukštas, stambus, net tiek apvalainas, tankiais, sidabriškai žilstelėjusiais plaukais, tvarkinga, išpuoselėta barzda — kaip iš akies luptas devynioliktojo amžiaus teismo gynėjas! Tačiau barzda buvo ne duoklė įvaizdžiui, o sąmoningas reikalas: perėjęs visą karą Aleksandras Orlovas iš fronto grįžo neišdildomai sudarkytu veidu, kurio visa apatinė dalis — nuo nosies sparnelių iki adomo obuolio — buvo nusėta randais ir nudegimais. Dėl barzdos jo ir į miliciją dirbti nepriėmė, kai baigė universitetą. Pasakė, atseit, tarybinis karininkas, dėvintis uniformą, negali būti barzdotas, tai ne pagal statutą...

Nuaidėjo trys skambučiai, ir atidarydamas laukujes duris Orlovas buvo tikras, kad atėjo dar vienas lankytojas, klientas, kurio advokatas šiandien laukė, bet, tiesa, tik po valandos... Ką gi, pasitaiko, nieko baisaus, iš nerimo ir susijaudinimo žmogus laiką supainiojo. Arba kas nors, iš pažįstamų sužinojęs „gero advokato“ adresą ir laiką, kada jis dirba ne konsultacinėje įstaigoje, o priimdamas namuose, nusprendė ateiti iš anksto nesusitaręs, šiaip, bandydamas laimę. Taip irgi pasitaiko.

Išvydęs nepažįstamą, gerai apsirengusią nebejauną damą, įsitikino neklydęs, geranoriškai nusišypsojo ir nieko neklaus-

* Kalto metalo paveikslas.

damas palydėjo į kambarį, kaip įprasta laukdamas, kad ji, kaip ir visi, pirmąkart čia atsidūrę, ims susižavėjusi žvalgytis ir pritariamai linksėti galva. Dama aiškiai „senojo režimo“, kas jau kas, jei ne ji sugebės įvertinti...

Bet dama nė negalvojo dairytis į šalis ir apžiūrinėti kambario apstatymą. Jos žvilgsnis buvo prikaustytas prie Orlovo veido.

— Sėskitės. — Aleksandras Ivanovičius parodė viešniai lankytojams skirtą krėslą, o pats įsitaisė už rašomojo stalo. — Atidžiai jūsų klausausi. Kas nutiko?

Dama tylutėliai atsiduso. Sėdėjo ji labai tiesi, ant paties krėslo kraštelio. Kažkokiu Orlovui nesuprantamu būdu ant jos pilko kostiumėlio — tiesaus siauro sijono ir trumpo elegantiško švarkelio — nesusimetė nė viena raukšlė, tarsi šis apdaras būtų sumodeliuotas ant sėdinčios figūros. „Individualus siuvimas, matyt, — toptelėjo jam į galvą kažkokia nepriderama mintis. — Pas gerą siuvėją siūdinasi.“

— Jūs esate Aleksandras Ivanovičius Orlovas, — lyg ir paklausė, lyg ir konstatavo viešnia.

— Na, jūs juk pas mane atėjote, — skėstelėjo rankomis Orlovas, — vadinasi...

— Jūsų motinėle — Olga Aleksandrovna Orlova, mergautine pavarde Rajevskaja, Aleksandro Ignatjevičiaus Rajevskio, čekistų sušaudyto devynioliktais metais, vyresnioji dukra?

Orlovo krūtinėje akimirksniu atsivėrė baisi juoda skylė, kuri it piltuvus ėmė siurbti ramybę ir gebėjimą sveiku protu suvokti ir vertinti jį supančią tikrovę. Reikia susiimti, reikia...

Nieko ypatinga nevyksta, tik pamanyk, bajoriškos šaknys, kas jų dabar baidosi, ne ketvirtas juk dešimtmetis... Na ir tegu, tegu...

— Taip, teisybė.

Jis ir pats nustebo, kaip ramiai, pasirodo, skamba jo balsas.

— Mama mirė nuo difterijos, kai man buvo vos daugiau nei metukai, — kažkodėl pridūrė jis. — Aš jos neatsimenu. Mane augino tėvas.

„Atsižegnok, atsižegnok, — sklido kažkur iš tos baisios juodos skylės aiškiai nerimastingas šnabždesys, — atsisakyk nuo visko. Gal tavo senelis Aleksandras Rajevskis, žinomas kriminalistas, išties pasirodė buvęs kontrrevoliucionieriumi, juk ne veltui jį sušaudė, bet su tavimi tai neturi nieko bendra, tuomet tu dar nebuvai gimęs. O tavo motinos nelietė, vadinasi, valdžia jai pretenzijų neturėjo, Olga Aleksandrovna dar nuo Pirmojo pasaulinio karo dirbo karo ligoninėse, gydė rusų kareivius. Tave augino tik tėvas, Ivanas Stepanovičius Orlovas, kilęs iš darbininkų, prasimušęs į inžinierius, garbingas žmogus, tikras komunizmo statytojas, partietis, nepriekaištingos tarybinės biografijos. Tuo ir remkis. O kad jis vedė bajoraitę, ir dar pusiau vokietę, tai tu, Saša Orlovai, to neatsimeni ir žinoti nieko nežinai. Visą gyvenimą pažinojai tik tėvą ir jo gimines, jie tave auklėjo, apie juos tu gali pasakoti be galo. O motina jau tekėdama buvo beveik viena, visi, išskyrus senelį Aleksandrą Rajevskį, buvo emigravę, ir apie šią giminės atšaką tu nieko nežinai...“

— Žinoma, žinoma, — linktelėjo viešnia. — Aš žinau.

Man kainavo daug pastangų, kol jus radau, ieškodama daug sužinojau apie jūsų šeimą, tad daugmaž numanau. Jums leidus, prisistatysiu: Ana Jurjevna Kokovnicyna. Savaiame suprantama, per savo gyvenimą dėl santuokų man teko keisti pavardes, bet visa tai jau praeitis ir aš vėl vadinuosi taip, kaip ir gimdama. Prieš kurį laiką supratau, kad būtinai privalau susirasti Gnedičių giminės palikuonis, paieškos buvo sudėtingos, bet galiausiai jos atvedė mane pas jus.

— Gnedičiai? — Advokato nuostaba buvo visiškai nuoširdi: tą pavardę jis išgirdo pirmąkart gyvenime. — O kas jie? Kaip esu su jais susijęs?

— Visiškai tiesiogiai, — nusišypsojo viešnia. — Jūsų prosenelė — jauniausioji Gnedičių dukra, kuri ištekėjo už grafo Rajevskio. Ji turėjo du vyresnius brolius, bet palikuonių jie, deja, nesulaukė. Tokiu būdu Rajevskiai — vienintelė išlikusi Gnedičių giminės kraujo linija. O šiandien esate likę tik jūs. Visų kitų Rajevskių likimai, deja, susiklostė ne taip sėkmingai, bent jau man kol kas nepavyko jų rasti. Savo pastarojo vyro dėka aš esu neblogai žinoma tarybinėje ambasadoje Prancūzijoje...

— Prancūzijoje?! — nevalingai ištrūko Orlovui.

Tai ji dar ir užsienietė iš emigrantų! Tik to jam betrūko...

— Paryžiuje, — linktelėjo Kokovnicyna. — Mano šeima išvažiavo iš Rusijos septynioliktais metais, po pirmosios revoliucijos, bet dar iki antrosios. Tai štai, kai tik susikūrė Tarybų Sąjungos ir Prancūzijos draugija, aš iškart pradėjau ten aktyviai dirbuotis, todėl tarybinė ambasada, o ypač kultūros

atašė mane gerai pažinojo. Tos pažintys man padėjo kreiptis su prašymais surasti Rajevskius. Žinoma, reikalai judėjo ne greitai, bet galų gale juos vainikavo sėkmė. Tas pats kultūros atašė išrūpino man kelionę į Maskvą, kur aš atvykau kaip prancūzų delegacijos vertėja.

„Kodėl? — tučiuojau pamanė Orlovas, iš profesionalaus papratimo ieškantis nelogiškų, palaidų galų visame kame, kas jam pasakojama. — Jeigu tavo tokie geri ryšiai tarybinėje ambasadoje Prancūzijoje, galėjai paprašyti turistinės vizos, tau nebūtų atsakę. Miglą pūti, bobule Kokovnicyna.“

Matyt, nepasitikėjimo šešėlis visgi šmėstelėjo jo veidu ir neliko viešnios nepastebėtas, nes Ana Jurjevna vos juntamai nusišypsojo.

— Galite paklausti, kodėl nepamėginau atvykti į Tarybų Sąjungą kaip paprasta turistė. Jeigu jau turiu tokius tvirtus ryšius ambasadoje, tai ir vizą būčiau gavusi. Kodėl gi man prireikė įsitaisyti vertėja delegacijoje?

„Protinga, sena ragana“, — pritariamai pats sau pasišaipė Aleksandras Ivanovičius. Kažkodėl tą akimirką jam palengvėjo.

— Ir kodėl gi?

— Pinigai, balandėli, — atsakė Ana Jurjevna su nuginkluojančiu tiesumu. — Man tokia kelionė savo sąskaita — neleistina prabanga. Bijau jus nuvilti, bet pasakysiu iškart: nesu turtinga ir mudu ne giminės, tad jei jums ir šmėstelėjo mintis, kad atsirado turtinga tetulė iš Prancūzijos, ketinanti užrašyti palikimą, tuomet teks su šia mintimi atsisveikinti.

Orlovas gūžtelėjo pečiais.

— Patikėkite, tokių minčių neturėjau. Tad kuo galiu būti jums naudingas, Ana Jurjevna? Kodėl jūs dėjote tokias pastangas mane surasti?

Ji patylėjo, ir Orlovas jautė, kaip viduje vėl atgyja ir ima pulsuoti ta pati juoda skylė.

— Ar tikite Dievą?

... Anos Jurjevnos senelis, grafas Michailas Kokovnicynas, vedė vėlai, iki keturiasdešimties su trupučiu nelabai kuo daugiau užsiėmė, o tik sėkmingai švaistė šeimos turtus, neskaičiuodamas leido pinigus gyvenimui užsieniuose daugybės panelių apsuptyje ir nė nesvajėjo apie santuokos pančius ir giminės pratęsimą. Nuskurdusiam grafui, nepadariusiam karjeros valstybės tarnyboje ir nugyvenusiam brandų amžių, neliko nieko kito, kaip tik vesti stambų kraitį. Tokia santuoka niekuo negalėjo privilioti panelės iš bajorų šeimos, kaip ir jos tėvų, o štai tarpsluoksnių vedybos antroje devyniolikto amžiaus pusėje pasitaikydavo vis dažniau ir dažniau, ir dabar bajoras galėjo, nelauždamas padorumo ir nesukeldamas apkalbų, vesti fabrikančio, pramonininko ar net pirklio dukrą, kartu su ja gauti labai neblogus pinigus ir savo ruožtu apdovanoti nuotaką grafienės titulu. Jaunoji grafienė Kokovnicyna iškart pradžiugino vyrą pirmagimiu Juročka, ir Michailas Aristarchovičius, pirmąkart tapęs tėvu keturiasdešimt dvejų, dabar, eidamas šešiasdešimt septintus gyvenimo metus, jau su

grauduliu žvilgčiojo į nėščią martelę, laukdamas anūko arba anūkės gimimo.

Sunki liga, kaip dažnai būna, išvertė senį iš koto netikėtai, o artėjantį galą grafas pajuto kaip tik tą dieną, kai buvo pakviesta pribuvėja — marčiai, Juročkos žmonai, atėjo laikas gimdyti. Jurijus buvo išvartytas iš moterų kambarių ir sėdėjo prie mirštančio tėvo patalo, vienu metu sielvartaudamas dėl gimdytojo ir nerimaudamas dėl gimdyvės. Kaip tik tada Michailas Aristarchovičius paprašė sūnaus atidaryti slaptas dureles knygų spintoje ir išimti iš ten paprastą medinę dėžutę nuo cigarų, kurios Jurijus iki tol nė karto nebuvo matęs. Paskutiniąja mirštančiojo valia dėžutę reikėjo perduoti Rajevskiams, Kokovnicynų dvaro kaimynams Kalugos gubernijoje. Dėžutė be užrakto, pati paprasčiausia, kukliai inkrustuota. Smalsaudamas Jurijus viduje rado tik į keturias dalis sulankstytą popieriaus lapą, senovinį laikrodį su grandinėle ir didelio dydžio žiedą, aiškiai vyrišką, su juodu akmeniu, iš pažiūros nebrangų. Jis jau ruošėsi paklausti, ką visa tai reiškia ir kodėl reikia dėžutę perduoti Rajevskiams, bet tėvas tuo metu pradėjo karkti ir po kelių sekundžių išleido paskutinį kvapą, o dar po minutės iš moteriškos namo pusės pasigirdo širdį draskantis klyksmas... Ar reikia aiškinti, kad Jurijui Kokovnicynui dėžutė su visu savo turiniu tuomet buvo nė motais. Jaunasis grafas ilgą laiką išvis negalvojo apie priešmirtinį Michailo Aristarchovičiaus prašymą, ta diena, kai mirė tėvas ir gimė dukra Ana, prarado aiškius ir tikslus kontūrus, susiliejo į vieną baisyos įtampos ir nerimo dėmę. Dvi mylimiausios Jurijaus moterys sunkiai ir

ilgai sirgo: motina — po vyro mirties, žmona — po sunkaus gimdymo, ir visos grafo mintys sukosi tik apie jas ir mažulytę dukrą. O Dievo jis netikėjo, nes buvo aistringas materializmo šalininkas, slapta nuo šeimos finansavo revoliucinį laikraštį ir pinigais rėmė revoliucinį judėjimą, tad sąvoka „paskutinis mirštančiojo noras“ jam neturėjo jokios vertės ir nesaistė jokiais moraliniais įsipareigojimais.

Metams bėgant, grafas Kokovnicynas revoliucijos idėjomis nusivylė. Kai 1917 metų pavasarį nusprendė išvažiuoti į Prancūziją, besiruošiant kelionei buvo rasta užmirštoji dėžutė. Ją supakavo kartu su kitais daiktais — nebuvo kada galvoti, juolab ieškoti Rajevskių, apie kuriuos Kokovnicynas jau daug metų nebuvo nieko girdėjęs, nes Kalugos dvaras senų seniausiai buvo Michailo Aristarchovičiaus prašvilptas, ir nei jo žmona, nei tuo labiau sūnus ten niekuomet nesilankė. O ir apie kokius būtent Rajevskius buvo kalbama, Jurijus Michailovičius išvis neįsivaizdavo: toji bajorų giminė buvo sena, turėjo daugybę atšakų, kurių palikuonys gyveno ir Maskvoje, ir Sankt Peterburge, ir Charkove, ir Žemutiniame Naugarde... kur tik jie negyveno! Žinoma, galėjo išsyk išsiaiškinti, kieno dvaras buvo Kokovnicynų kaimynystėje prie Kalugos maždaug prieš penkiasdešimt metų, bet kas gi per kraustymosi įkarštį ir pasiruošimo kelionei rūpesčius bei sambrūzdį ims švaistyti laiką tokiems niekams, kaip inkrustuota dėžutė...

Taigi, dėžutė atsidūrė Prancūzijoje, kur Jurijus Michailovičius pagaliau papasakojo apie ją savo dukrai Anai. Bet po tokios daugybės metų viskas atrodė nebesvarbu ir beprasmiška.

Tiesiog daiktas, dėžutė, protėvių atminimas. Juk neišmesiš... Tegul būna. Žinoma, dėžutėje gulėjęs popieriaus lapelis buvo perskaitytas, bet nesuteikė nė menkiausio aiškumo: tiesiog padrikos frazės, tarsi laiško, tarsi monologo ar dienoraščio apmatai. „Primena Dostojevskį“, — pastebėjo Ana, tvarkingai lankstydamą lapelį ties įlinkiais ir vėl uždarydama dėžutę.

Kokovnicynų gyvenimas emigracijoje klostėsi sunkiai, juos persekiojo ligos, pažeminimas, skurdas ir nelaimės, ir tik sulaukusi penkiasdešimt penkerių Ana, regis, gavo atsi-kvėpti: praeityje liko daug vargo, bet ateityje nieko blogo jau nebelaukia. Pirmas vyras mirė nuo širdies priepuolio, pirmas vaikas — nuo sunkios pneumonijos, antras vyras žuvo per karą, dalyvaudamas Pasipriešinimo judėjime, antras sūnus, paauglys, buvo vokiečių nužudytas per įprastinę krata, bet liko dukra, sveika, graži mergina, protinga, kaip atrodė Anai Jurjevna, ir gerai išauklėta. Žvelgdama į ją, penkiasdešimt penkerių Ana Jurjevna mąstė: „Dabar viskas bus gerai, mergaitė ištekės iš didelės meilės, pagimdys vaikučių, ir aš likusį gyvenimą praleisiu ramiai.“

Susipažinusi su geru, padoriu žmogumi, penkiasdešimt šešerių metų Ana Jurjevna ištekėjo trečią kartą, nuoširdžiai tikėdamasi, kad iki gyvenimo pabaigos tyliai išbus šalia mylimojo ir džiaugsis dukra. Nieko daugiau ji likimo neprašė. Tačiau ir šios šviesios bei gana kuklios viltys nepasiteisino. Vyras ją metė, įsimylėjęs visai jaunutę gražuolę. O dukrą tarsi šėtonas apšėdė: motinos patarimų ir persergėjimų klausytis nenorėjo, asmeninį gyvenimą sujaukė, ištekėjo už pirmo pasitaikiusio

girtuoklio padugnės, kuris apvogė Kokovnicynus iki paskutinio siūlelio ir dingo, palikęs jauną žmoną su nepagydomai sergančiu vaiku ant rankų. Dar blogiau, santykiai su dukra galutinai pagedo, ir dabar Ana Jurjevna liko visai viena. Duktė atidavė sergantį vaiką į prieglaudą ir dingo iš Paryžiaus, net nesiteikė pasakyti motinai, kur ir kuriam laikui. Iš pradžių Ana Jurjevna laukė savo mergaitės kasdien, įsitikinusi, kad toji štai apsigalvos ir grįš, jos abi pasiims vaiką į namus ir ims gyventi trise, padėdamos ir palaikydamos viena kitą. Ji apėjo visas Paryžiaus prieglaudas su viltimi pati susirasti anūką ir jį pasiimti, bet neradusi suprato, kad duktė nuvežė naujagimį į kokį nors kitą miestą ir juo ten atsikratė, paliko ant laiptų kur nors prie bažnyčios ar prieglaudos. Savaiame suprantama, be dokumentų. Tad rasti mažylį, nežinant nors apytiksliai kokiam jis mieste, buvo neįmanoma.

Praėjo metai. Paskui dar vieneri. Dukra negrižo. Laiškų nerašė. Neskambino. Atrodė, ji visai pamiršo, kad turi mamą ir sūnų. Štai tuomet Anai Jurjevnai šovė į galvą mintis, kad visa tai ne šiaip sau. Arba ji pati, arba kas nors iš jos šeimos šiurkščiai pažeidė Dievo įstatymus, ir kol tai nebus atitaisyta, jos sieloje ir gyvenime nebus taikos ir ramybės.

Daug dienų ir naktų Ana Jurjevna knaisiojosi po savo prisiminimus, po kruopelę perrinkinėjo savo gyvenimą ir stengėsi suprasti, ką ji padarė ne taip. Kur suklydo? Kuo nusikalto? Gal ką nors išdavė ir nesuprato? Gal įžeidė ir atleidimo nepaprašė? Galbūt nesąmoningai apgavo, net ir iš pačių geriausių paskatų? Daug ką prisiminė Ana Jurjevna, dėl ko jai dabar buvo gėda,

bet, garbės žodis, visa tai buvo menki, akimirkas trunkantys prasižengimai, nė kiek neverti jos išgyventų milžiniškų netekčių.

Toli gražu ne iškart ji prisiminė apie senelio Michailo Aristarchovičiaus dėžutę, bet kai prisiminė, pajuto skausmingą dūrį krūtinėje ir staiga suprato: štai kas! Būtent tai. Neišpildytas paskutinis mirštančiojo prašymas. Kažkaip ne pagal Dievą tai. Jos, Anos, kaltė ne tokia jau didelė, juk apie senelio norą ji sužinojo tik Paryžiuje, praėjus daug metų po jo mirties. Bet štai tėvas... Jo kaltė prieš Dievą kur kas didesnė. Dėl to žlugo Jurijaus Kokovnicyno dukros gyvenimas, mirė du iš trijų jos kūdikių, likęs gyvas vaikas pasuko kreivais keliais ir nežinia kur dingo, anūkas nepagydomai serga ir vargsta niekam nežinomoje prieglaudoje... Kad ir ką Ana Jurjevna darytų, sūnų jau nebesusigrąžins, bet galbūt dar yra galimybė išgelbėti dukrą ir anūką, jei ištaisytų klaidą ir užsitarnautų Dievo malonę bei atleidimą...

Ana Jurjevna pasakojo glaustai, trumpai, be nereikalingų smulkmenų. Tik tiek, kiek būtina paaiškinti savo apsilankymą. Baigdama pasakoti, atsegė rankinę, kurią anksčiau buvo pastačiusi prie krėslo, išėmė iš jos mažą paketėlį ir ištiesė Orlovui.

— Čia raštelis, laikrodis ir žiedas. Dėžutės, jau atleiskite, nevežiau, ji sunki, iš gryo medžio, daug vietos lagamine užima. Per apžiūrą tikrai būtų pradėję klausinėti, kam vežu